

SV fordømmer bruddene på menneskerettigheter og internasjonal rett i Belarus og på den belarusiske grensen til EU

Vedtatt av SVs landsstyre 21. november 2021.

SV ser med stor bekymring på situasjonen for flyktninger og migranter på grensen mellom særlig Belarus og Polen, og den økte militariseringen i området. Belarusiske myndigheter bruker flyktninger som brikker i et politisk spill ved å lokke dem til landet og presse dem mot grensene til EU. Polen har gjort lovendringer som nekter mennesker å søke asyl og forviser journalister og hjelpeorganisasjoner bort fra grenseområdet. Dette strider mot internasjonal rett. Situasjonen er prekær for menneskene som er fanget på grensa, og medier melder om at minst ti flyktninger har mistet livet så langt.

Menneskerettighetene i Belarus har lenge vært under sterkt press. Situasjonen i landet har eskalert i forbindelse med presidentvalget i 2020 og videre utviklet seg til å bli en uholdbar situasjon for opposisjon, sivilsamfunn og den frie tanke.

Titusenvis har blitt arrestert i forbindelse med reaksjoner på valget, det har blitt rapportert om systematisk tortur av fengslede og minst seks sivile er drept. Tall fra den belarusiske menneskerettighetsorganisasjonen Viasna viser at det per 14. november 2021 er registrert 843 politiske fanger i Belarus, inkludert et barn på 17 år.

Et sterkt og mangfoldig sivilsamfunn er nødvendig for omstillingen til et demokratisk styresett. Kontakt med internasjonale partnere kan være med på å gi belarusisk sivilsamfunn beskyttelse, og økt samarbeid mellom norsk og belarusisk sivilsamfunn vil være nyttig gjensidig læring. SV ser særlig på solidaritetsengasjementet fra fagorganiserte i Yara gjennom det siste året som noe vi kan lære av.

Direkte oversatt betyr Belarus hvite Rus, ikke hvite Russland, og dette burde reflekteres i navnet på landet. Belarus er ikke en del av Russland og et navnebytte vil være å anerkjenne det belarusiske folkets ønske om å understreke sin nasjonale identitet og suverenitet. Sverige og Danmark endret i 2019 og 2021 det offisielle navnet til Belarus.

SV fordømmer bruddene mot internasjonal rett og menneskerettigheter i Belarus og på den belarusiske grensen til EU.

SV krever at norske myndigheter jobber aktivt for at

- Akutt humanitær hjelp kommer på plass i grenseområdet mellom Polen og Belarus
- Alle flyktingene sikres rett til å søke asyl i henhold til internasjonale konvensjoner
- Vold og provokasjoner fra både polsk og belarusisk side opphører umiddelbart
- Journalister får fri tilgang til grenseområdet mellom Polen og Belarus for å sikre at informasjon om situasjonen kommer ut
- Belarusiske myndigheter løslater alle politiske fanger umiddelbart

SV mener at

- Det må utarbeides en ny strategi for Belarus som tar lærdom av hva som fungerte/ikke fungerte i Stoltenberg II-regjeringens strategi for å bidra til demokratisk utvikling og økt respekt for menneskerettighetene i Hviterusland
- Endre det offisielle navnet fra Hviterusland til Belarus